

Tipuri genetice de relief în Câmpia Bărăganului

Câmpia Bărăganului se află în unitatea geomorfologică numită Câmpia Română și anume în partea de sud-estică a acesteia, iar relieful județului Ialomița cuprinde mai multe subdiviziuni ale acesteia (Figura 1).

Câmpia Română ,o mare arie depresionară dintre orogenul carpatic și Platforma Moesică (V. Mutihac ,L.Ionesei ,1974 ; P.Coteț ,1974) a fost colmatată cu depozite de pietrișuri și aluviuni acoperite cu loess și dune de nisip .

„Întrega câmpie s-a format pe locul unui bazin lacustru dar a cărei evoluție subaeriană ulterioară s-a făcut neuniform . Dacă jumătatea vestică a fost supusă modelării încă din prima parte a Cuaternarului ,cea de la est de Argeș s-a definitivat mult mai târziu ,adică după transgresiunea lacustră cuaternară medie .” (Geografia României ,vol.I,Universitatea București). Acțiunea eoliană adus la spulberarea aluviunilor din lunci ,la depunerea loessului sub forma unei cuverturi și apariția dunelor.Deflația a contribuit la lărgirea micilor depresiuni de tasare pe depozite de loess.

Morfologia Câmpiei Române a fost condiționată de prezența depozitelor de loess,a mișcărilor epirogenetice pozitive și negative ,de acțiunea eoliană și a celorlalți agenți externi ,precum și mișcărilor eustatice cuaternare ale Mării Negre ce au înaintat în estul Câmpiei Române.

După modul de repartiție și caracterele factorilor fizico-geografici ies în evidență diferențe pregnante între partea de est și cea de vest a Câmpiei Române ,constituindu-se în doua subunități :**o subunitate estică –domeniul stepei și a silvostepii sau a Bărăganului și a Câmpiei Siretului Inferior și o subunitate vestică –domeniul pădurii și silvostepii. .”** (Geografia României ,vol.I,Universitatea București).

Gh.Murgoci a denumit unitatea de est și nord-est Bărăgan ,o câmpie tabulară întinsă și netedă,pe care s-a individualizat forme de tasare ,sufoziune și dune .

Spre estul Bărăganului Sudic se înalță platoul Hagieni, mărginit la vest de câmpul depresionar Jegălia , la nord de râul Ialomița iar la sud și est cu terasele Dunării.

Pe suprafața Câmpiei Bărăganului, pot fii grupate mai multe tipuri genetice de relief, în funcție de procesele și agenții geomorfologici ce acționează în regiunea noastră.

Pe teritoriul județului nostru Ialomița , se identifică:

- relief fluvial, creat de fluviul Dunărea, râul Ialomița și afluenții săi
- relief de pluviodenudare, creat de apa din precipitații sau de șiroire, reprezentat de ravene, ogașe
- relief eolian
- relief dezvoltat pe depozite loessoide
- relief biogen
- relief antropic.

Procese actuale de modelare a reliefului

1.**Eroziunea eoliana** (deflata si corozieunea) afecteaza o suprafata de aproximativ 540.000 ha cu relief dezvoltat pe nisipuri. Aproape jumătate din aceasta suprafață se afla în sudul Olteniei. Deflata este procesul de spulberare a particulelor de praf si nisip fin, producandu-se

pretutindeni unde aerul în mișcare poate deplasa materialele. Sunt caracteristice dunele paralele alcătuite din nispiruri fine, care indica viteze medii ale vantului de pana la 4-5 m/sec. Intensificarea actiunii proceselor eoliene a fost inregistrata in a doua jumatate a secolului XVIII, in urma defrisarilor masive si destelenirii terenurilor. Procesele de coroziune (eroziune eoliana) si relieful rezultat se inregistreaza pe suprafete expuse vanturilor puternice si cu mare repetabilitate in timp. Producerea este legata de trei conditii: mai intai vanturi puternice care pot antrena particule de nisip, praf, gheata etc. care izbesc suprafete de roca, stanci aflate pe directia de propagare si apoi durata de manifestare si repetabilitatea actiunii (cel putin 20-40 cazuri pe an).

2.Procese de tasare si sufoziune se manifesta in regiunile alcătuite din roci sedimentare tinere, cu o dezvoltare mai larga pe suprafetele acoperite cu leoss. In Campia Romana, procesele de tasare genereaza aparitia crovurilor. In Campia Mostistei si in Baraganul Central se constata o densitate de 4 crovuri la km² .

Sufoziune-provine din limba italiana (suffodio=a sap ape dedesubt, a sumina); este un process caracteristic indeosebi suprafetelor plane sau usor inclinate care favorizeaza circulatia descendenta a apei (infiltratia), prin care are loc dislocarea si indepartarea unor particule din rocile substratului in care circula apele inflirtate si cele subterane. Exista sufoziune chimica, in urma careia are loc dizolvarea sarurilor depuse pe porii rocilor si transportul acestor saruri in solutie catre panza freatica; sufoziune mecanica, realizata de apa de inflirtatie sau subterana prin dislocarea celor mai fine particule din constitutia solului sau a rocii. Rezulta un relief specific, cu palnii, hrube, tunele de sufoziune.

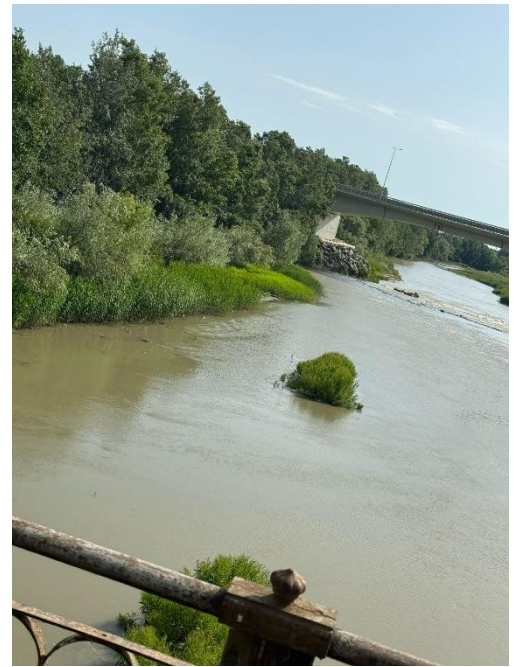
Tasare- process de indesare si lasare usoara aunor suprafete alcătuite din material plastic, afanate sau poroase (loess, depozite loessoide etc.); se manifesta fie prin comprimarea interna a materialelor, impusa de propria greutate sau de prezenta unei sarcini exterioare, fie ca urmare a sufoziunii chimice ori mecanice; tasarea da nastere la unele forme negative de relief: crovuri (depresiuni de tasare), vaiugi de tasare, paturi de tasare etc. Tasarea rezultă din dizolvarea și deplasarea spre baza depozitului a sărurilor ce capteșesc pereții porilor și din îndesirea și reșezarea particulelor minerale ,ce au ca efect crearea crovurilor.

Crovurile au dezvoltare maximă în Bărăganul Sudic ,unde M.Botzan indica o frecvența de circa 4 crovuri pe km² în centru.Pot avea forme simple ,circulare,ușor ovale ajungând la vâlcele rezultate din conjugarea lor pe anumite aliniamente –impuse de liniile de drenaj sau direcția predominantă a vântului (G.Vâlsan 1917 ;T.Morariu 1945 ;P.Coteț 1956). Corelația între grosimea depozitelor ,adâncimea stratului acvifer și frecvența de formare a crovurilor a fost stabilită de N.Florea.

Deseori crovurile pot avea pe fund un sol clisos ,greu de arat și mai puțin fertil ,ca urmare acumulării apelor provenite din precipitații care persistă o perioadă mai îndelungată.Vegetația formată aici, în aceste oaze de apă ,dă o notă de veselie Bărăganului.

Crov-forma de relief negative, reprezentata prin depresiuni mici, rotunde sau ovale care au luat nastere prin tasare in leoss si in depozitele loessoide. Apar frecvent in regiunile de stepa.

3.Procesele de acumulare din albia râurilor sunt mai evidente in sectoarele de reducere a pantei, caracterizate printr-o crestere a densitatii ostroavelor.

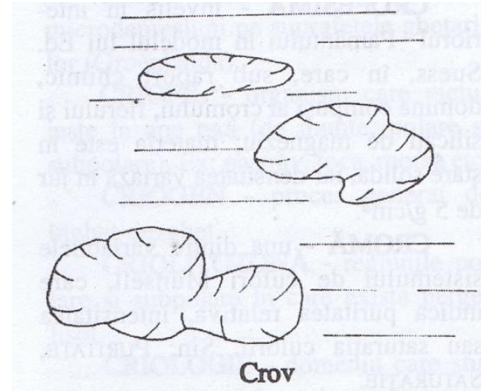
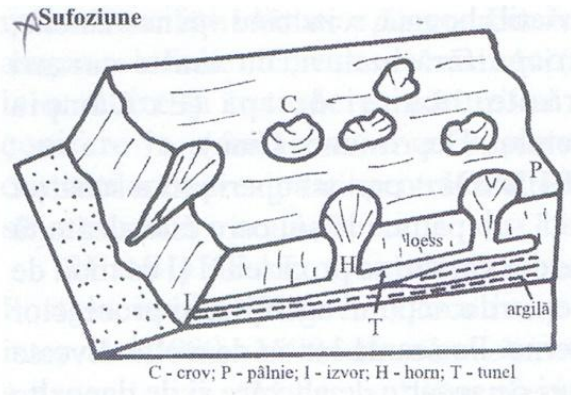

Râul Ialomița (arhiva personală)

Bibliografie:

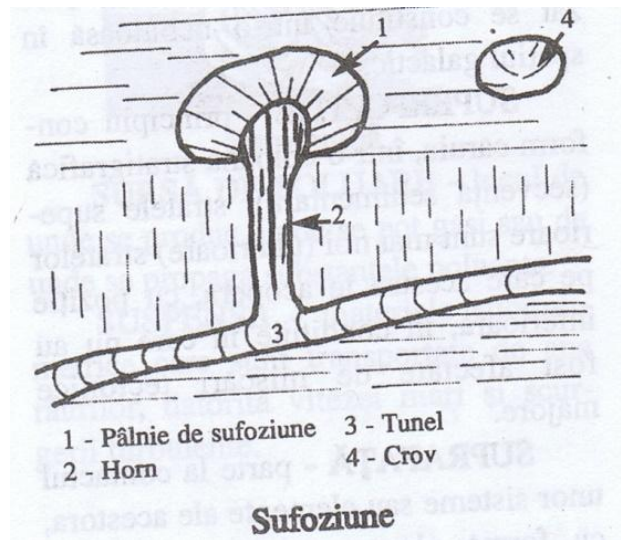
- Geografia Romaniei I-Geografia fizica, Editura Academiei Republicii Socialiste Romania, 1983
- Ielenicz, M ,Geografia fizica a Romaniei-Editura Universitara, 2005
- Ielenicz, M, Dictionar de geografie fizica , Editura Corint, 1999
- Ielenicz, M, Comănescu,L, Nedelea,A, Lexicon de geomorfologie, Editura Universitara, 2013
- Posea,G, Ielenicz, M, Relieful României, Editura Științifică, 1974

ANEXA

Crovuri-sursa:
Dictionar de geografie fizica Corint

Procesul de sufoziune-sursa:
Dictionar de geografie fizica Corint

Procesul de sufoziune-sursa: Lexicon
de geomorfologie Editura Universitara